

A Szegedi Vox Nova Kórus Erdélyben II.

Gyergyószentmiklós és Székelyudvarhely

Írta: GRIECHISCH ERIKA

Képeket készítette: BARRA ANIKÓ, HANGAI ZSUZSA, PESTI GABRIELLA, MOLNÁR MÁRIA, SUDÁR ANITA
BAÁN TAMÁS, CSÜLLÖG IMRE, GREGUS ZOLTÁN, KISS ZOLTÁN LAJOS

2013. október 22.-27.

1. Utazás

Kedd reggel indult kórusunk Gyergyószentmiklóstra.

Az utazás hosszadalmasan, de gond nélkül telt. Nekem személy szerint csak egy gondom volt: a reggel kicsit hirtelen kezdődött, ugyanis sikerült elaludnom és egy életmentő telefonhívásnak köszönhettem, hogy végül felébredtem, viszont a 10 perces készülődés illetve rohanás után még pár órába beletelt, hogy magamhoz térjek.

Estefele érkeztünk meg Gyergyószentmiklóstra, ahol a szállásunk a belvárosi Szilágyi Hotel volt. Vendéglátó kórusunk a gyergyószentmiklósi Szent Miklós Kamarakórus már tárt karokkal és teli kancsókkal várt minket. Nagy viszontlátás volt, egy rövidebb összejövetel, majd vacsora következett. Hiába a 12 órás út kifárasztotta kórusunk tagjait, így egy kiadós vacsora után aludni tértünk.

Buszon Gyergyószentmiklós felé

Három grácia :-)

A csapat lassan továbbindul

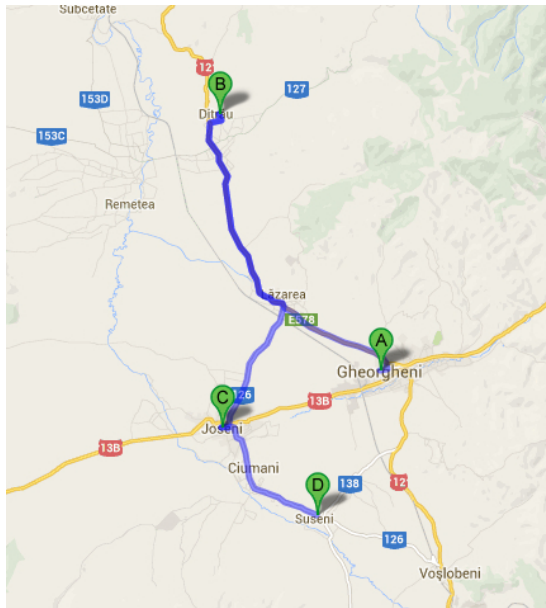

A Király-hágónál, Vegas előtt

Bucsin-tetőn

2. Gyergyószentmiklós és környéke

Második napon kipihelve útnak is indultunk, Bajna Gyuri „bácsi” ismét kísérőként szegődött hozzánk, hogy segítségével újabb helyeit fedezhessük fel a környéknek. Reggeli után **Gyergyóditró** felé vettük az irányt, ahol elsőként egy friss (2013-ban avatott) hétvezér emlékművet néztünk meg, illetve az ezzel szemben álló neogótikus Jézus Szent szíve-templomot, melynek ablakai a tizenkét apostolt ábrázolják színes üvegbetétekkel.¹ A tornyok magassága 76 méter, bár a nagy köd miatt a tornyok tetejét alig lehetett látni. A hétvezér emlékmű mellett egy Kossuth Lajos képét ábrázoló székelykapu mögött megtekintettünk egy háborús emlékművet is, illetve a túloldalon egy eredetileg román emlékművet, amit 1989-ban a magyarok újrahasznosították, elhelyezve rajta a „Szabadság” feliratot.

Gyergyóditró - Római katolikus templom

A templom belülről

Gyuri bácsi mesél

Béke a földön

Kossuth Lajos Székelykapu

Hétvezér emlékmű (2013)

¹Forrás: <http://www.geocaching.hu/caches.geo?id=2123>

Következő állomásuk **Gyergyóalfalu** volt, ahol egy 800 éves múlttal rendelkező római katolikus templom áll (lent bal oldali képek). A régi templomból egy kapu maradt ránk, amin 1213-as jelzés mutatja a születésének dátumát. A templomot épp takarították a 800 éves jubileum alkalmából tartandó ünnepség miatt, így nem maradtunk bent sokáig.

Ezt követően elbuszoztunk a helyi andezit bányához, ahol láttuk, hogy hordják el a hegyeket (jobb oldali képek):

Hazafelé menet megálltunk **Kilyénfalván**, ahol a vashiányosok egy borvíz kútnál pótolhatták a vasat szervezetükből (képek a következő oldal bal oldalán). A kútból kijövő víz melletti lefolyónak erőteljesen narancssárgás (rozsdás) színe volt, ennek egy halványabb változatát vehettük észre az itt megöltött kulacsainkban levő vízben is néhány óra múlva.

A kiadós ebédünk hamis gulyásleves volt, gombás hús krumplipürével és ízes fánk. A levesről próbáltuk találgatni milyen hozzávalókkal készülhetett: a tárkonyban biztosak voltunk, viszont meglepő, hogy fahéj ízt is kiérezünk belőle. Ebéd után ki pihenni tért, ki körbenézett Gyergyószentmiklóson. Mi Ildikével sétáltunk

egyét a belvárosban, ráleltünk a helyi ortodox templomra, egy magyar gimnáziumra, a városházára és sétánk végével egy boltba betérve még Pöttyös Túró Rudit is láttunk.

Kilyénfalvi borviz kút I

Kilyénfalvi borviz kút II

Kilyénfalvi borviz kút III

"Isten segedelmével állították a kilyénfalvi hívek" (1979)

Gyergyószentmiklósi Ortodox templom

Városháza I

Városháza II

Helyi Pöttyös Túró Rudi (Urias Dots)

A kisebb pihenő után próbáltunk, 19 órakor pedig felléptünk a Szent Miklós templomban² (a Szent Miklós Kamarakórusral).

²<http://www.gyfk.ro/>

A Szilágyi Hotel lépcsőjén

A koncertet közös énekléssel indítottuk: elhangzott Beethoventől az Isten dicsősége és Frederici Baráti köre, ezt követően a Szent Miklós kórus énekelt, majd a mi kórusunk énekelt a következő darabokat, helyenként Barra Anikó szakította meg a dalok sorát, hogy egy-egy szavlatával még teljesebbé tegye az estét.

1. Orazio VECCHI: Eljött az óra
2. Hubert WAELRANT: Hús forrás víznél
3. Francis PILKINGTON: Amintas with his Phyllis fair
4. Áprily Lajos: Tetőn című versét Barra Anikó szavalta
5. Camill SAINT-SÄENS: Tollite Hostias
6. KODÁLY Zoltán: A 121. genfi zsoltár
7. Charles GOUNOD: C-dúr mise (Agnus Dei)
8. Barra Anikó szavalta Radnóti Miklós: Nem tudhatom című versét
9. Giuseppe VERDI: Nabucco, Rabszolgák kórusa

Zárásként pedig ismét két közös dalt énekeltünk, ezúttal Mozart Aver verum corpusát majd Kodály Zoltántól az Esti dalt. Az estét a dalostestvérekkel közösen elköltött vacsorával és természetesen további énekléssel töltöttük.

3. Utazás Székelyudvarhelyre

A harmadik nap délelőttjét még Gyergyószentmiklóson töltöttük. A reggelit és ebédet itt fogyasztottuk el, közöttük szabad program volt. A társaság egy része a helyi örmény templomhoz zárandokolt el, ahol a templom gondnokura engedte be őket, illetve mesélte el a templom történetét. „Az örmények 1688-ban telepdtek le Gyergyószentmiklóson, a mai örmény római katolikus templom 1730-34 között épült. Kapubástyákkal ellátott várfala 1748-ban készült, 1899-ben felújították és belsejét barokk stílusú freskókkal díszítették, a szobrokat élethű színűre festették. A jelenlegi plébános Nt. Szilágyi Lőrinc szentszéki tanácsos. Híres még a Vörös köpönyegesek *felvonulása*: évente 6-7-szer öltönek vörös köpenyt (újévkor, húsvétkor, világosító Szent Gergely napján, Mária búcsúkor, karácsonykor és a különböző körmenetekkor, illetve egyházi személyek temetésekor). Ez a rítus csak Gyergyószentmiklóson él.”³ Zárásként a gondnok két örmény dalt is énekelt.

A geocaching szerelmesei (köztük jómagam) viszont nyakunkba vettük a várost és kivándorultunk a város széli kápolnához egy geoládáért. „Gyergyószentmiklósról, a Gyilkostó felé vezető úton, a város szélén baloldalt a Belkény és a Várpatak összefolyásánál sziklacsúcson láthatók Hiripné, később Both várának romjai. Eredete nem ismert. A 14. század elején a vár romjainak felhasználásával helyén várkastély épült, mely a 17. század végén a Both család birtoka lett. A Rákóczi-szabadságharc alatt a császáriak lerombolták, azóta pusztul. Közepén 1933-ban épült fel egy kis kápolna. Ennek közelében található a láda.”⁴ Az úton láttunk néhány nagyon hangulatos házat, illetve egy Jézus szíve haranglábat, ahol egy hirdető táblán felfedeztük, hogy a heti miserendben szerepelt az előző napi szereplésünk. A ládához jómagam csak Marcsit küldtem követként Zoli segítségére, ha nem is könnyen, de meglelt a láda. :-)

A Kiss házaspár

Harangláb

Geoláda kincsei

KEDD	7-20	10. Éves évf. szim.
OCTOBER	7-20	3. Leosska Andrásért - 2. Éves évf., valamint napj. Dicsőítés.
22.	7-20	10. Éves évf. szim.
		- Zsolozsma
		1. Szándékra - szim.
SZERDA	7-20	- Rócafaizár díjtosság
OCTOBER	7-20	2. Sára, szül. Petri Annamária - 6. Hetes szim.
23.	7-20	3. Sára Miklóssért - 2. Éves évf. szim.
		- Zsolozsma
		1. Szándékra - szim.
CSONTORTOK	7-20	- Rócafaizár díjtosság
OCTOBER	7-20	2. László Mártonért - 6. Hetes szim.
24.	7-20	- A Szegei Vox Nova és a Szent Miklós Kamara együttes koncertje
		- Zsolozsma
		1. Szándékra - szim.
	17-20	- Rócafaizár díjtosság
	18-20	2. Mihálydeák, szül. Moldován Annamáriaért (fordítás)
	18-20	3. Albert Eszterért - 1. Éves évf. szim.
PÉNTEK	7-20	- Zsolozsma

A haranglábon hirdette volt a fellépésünk! :-)

Máriák és Jézus

A Carpatian Milk sajútület kertése

³Barra Anikó tollából

⁴Honismereti körút a Gyergyói-medencében (Erdély): <http://www.geocaching.hu/caches.geo?id=2123>

Ebéd után továbbindultunk következő hadiszállásunkra a Libán-tetőn és a Zetelakai víztározón át.

Itt egy kisebb delegáció fogadott minket, lepakoltunk a szálláson⁵, majd pálinkakóstolás és rövid esti városnézés következett Bíró Edith, a székelyudvarhelyi Balázs Ferenc vegyeskar elnökének vezetésével. A városnézés során néhányan leszakadtunk, hogy megnézzük a Tomcsa Sándor Színházban a *Revizor* című darabot a Csíki Játékszín vendégelőadásában. Bár fáradtak voltunk és hosszú volt a darab, próbáltuk tartani magunkat a végéig. Érdeemes volt elmenni, jó volt a darab, jó színészi játékkal, egyszerű díszlettel.

⁵Hotel Tranzit: <http://www.hotel-tranzit.ro>

"Hagyományos Székely termékek"

Zetelakai víztározó I

Zetelakai víztározó II

Zetelakai víztározó III

Pálinka-kóstoló

Székelyudvarhelyen, Edig idegenvezetésével

A ládavadászok

A főter Vasszékely mögötti része

Vándor székely hazatalál (W.A.)

Csaba királyfi

A főter temploma előtt

A Vasszékely

4. Kirándulás a környéken – Petőfi Sándor nyomán

A kora reggeli kelést követően elindultunk Segesvárra, Zólya Attila, a Balázs Ferenc vegyeskar egyik oszlopos tagjának vezetésével. A nap főként Petőfi Sándor emlékének jegyében telt.

Elsőként a **bögözi református templomot** mutatta be a helyi lelkész, rendkívül mókás viccekkel tarkítva. A bemutató nagyrészt sikerült felvennem fényképezőgéppel, elérhető az interneten: <http://youtu.be/LMypYo3VdqM>. A templom XII. századi eredetű, 1930-ban rovásírásos szöveget találtak az Utolsó Ítélet képsorában, amit azóta gyerekek „lenyaltak”, ugyanis mint megtudtuk ők - eleinte - az ujjukat benyálazva olvassák (tapogatják le) a feliratot.

Ezután továbbutazva a körtefát tekintettük meg, aki utoljára „látta” Petőfit, majd **Fehéregyházán** a Petőfi Sándor emlékműnél énekeltünk. Itt megnéztük a Petőfi Sándor Emlékmúzeumot is, ahol a falakon Petőfi Sándor életét képekkel, versekkel ismerhettük meg illetve egy videón is elhangzottak életének főbb mozzanatai, eltűnésének körülményei. A múzeum udvarán Petőfi szobor, Bem apó obeliszke és a segesvári csata egy emlékműve is áll.

Ezután **Berethalomban** igyekeztünk, ahol megnéztük a világörökség részévé nyilvánított erődtemplomot.

Ebédünket **Segesváron** az óvárosban költöttük el a Casa Wagner étteremben. A közelben található egy hegyi templom. A hagyomány szerint a templom közelében levő, táblával megjelölt házban született 1431-ben *Vlad Tepes* havasalföldi vajda (Vlad Dracul fia), akit a turisztikai kiadványok csak Drakula grófként emlegetnek, ugyanis róla formázta meg 19. századi híres regényének hőst Bram Stoker: Drakula, a vámpírgróf. A ház ugyan feltehetően később épült, mint ahogy a "kis Drakula" megszületett, és sokak szerint családja sem lakott itt soha, sok turista számára mégis igazi zarándokhely lett a középkori épület. A közelben található még az 1642-ben épült a fából készült, fedett lépcsőcsoport, a 172 fokból álló *Diák-lépcső*. Nevét onnan kapta, hogy a vártemplom melletti iskolába minden reggel ezen a lépcsősoron mentek fel a segesvári diákok. Az ebéd után még egy kis sétát tettünk a római katolikus templomhoz (1894), ahol a Segesváron született Apor Vilmos, az 1945-ben szovjet katonák által meggyilkolt győri vértanú püspök emléktábláját, a templom közelében pedig a szobrát is meg lehet nézni⁶ illetve a főtéren látható Petőfi Sándor emlékműve is.

⁶Forrás: <http://osszefogas.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1184070>

Bögözi templom

A templom kazettás mennyezete

Boltív

Gólyafészek

A berethalmi erődtemplom

A segesvári vártemplom
messziről és ...

... közelebbről

A rövid városnézés után hazaindultunk, próbáltunk majd átsétáltunk a közelben levő „Reformátusok termébe”, ahol koncertet adtunk a 85 éves Balázs Ferenc vegyeskarral, majd a koncertet követően Gondúzó étteremben ápoltuk a kórusaink közti kapcsolatot illetve úztük a gondot. Köszönet a régies fekete-fehér illetve a csoportképekért Baán Tamásnak!

Műsorunk

1. L. von Beethoven: Isten dicsősége
2. M. Praetorius: Szép vagy muzsika
3. O. Vecchi: Eljött az óra
4. H. Waelrant: Hús forrásvíznél
5. T. Bateson: Beauty is a lovely sweet
6. Barra Anikó szavalta Móra Ferenc: A hegedű című versét
7. Purcell: Dido és Aeneas (részlet)
8. C. Saint-Saens: Tollite Hostias
9. J.S. Bach: Jesu meine Freude (korál)
10. Kodály Zoltán: A 121. genfi zsoltár
11. F. Mendelssohn-Bartholdy: Wer bis an das Ende beharrt (Máté 24:13)
12. Liszt Ferenc: Magyar ünnepi dal
13. G. Verdi: Rabszolgák kórusa
14. Erkel Ferenc - Vörösmarty Mihály: Szózat

Pillanatképek a koncertről

5. Csíkszereda, Bálványos, Csíksomlyó

Ismét korai kelés után Csíkszereda felé vettük az irányt. Először egy borvíz kútnál álltunk meg, majd továbbmenve a gyönyörű Makovecz által készített *Milleniumi templom*ot tekintettünk meg, ahol több dalt is elénekeltünk. Gyönyörű templom, amikor megláttuk, rögtön a „hűű a rézangyalát” mondat sejlett fel bennem, és ebben az is közrejátszhatott, hogy a templom tetején 4 réz arkangyal tekintett le a templom belsejébe egy üvegkupolán keresztül. Utólag visszagondolva a „hűű a rézangyalait” lett volna odailőbb (képek az oldal alján).

A templom után hosszabb utazás következett, a **mohosi tőzegláphoz** vitt a buszunk. Itt egy idegenvezető kalauzolásában tudhattuk meg hogyan alakult ki vulkanikus tevékenység során a tőzegláp, ami tulajdonképpen sok savas-vízű tóból és a rajta megtelepedett tőzeg rétegből áll, ami helyenként 3-4 méter, valahol 10 méter vastag. A lápot facölöpökre erősített deszkákon lépdelve jártuk keresztül, utunk során megtudva milyen növényvilág található itt. Van húsevő növény, áfonya, mármorka (ami a mámorító hatás után egyéb hatást is kifejt), illetve található itt a medvén kívül olyan pók is, amit eddig csak Jáva szigetén találtak. Nem tudni honnan került hova a jószág. Utunk végén még medvenyomokat is láttunk, végtermék formájában.

Ezután a **Szent Anna tó**hoz mentünk le, aminek a történetét a tőzeglápi kalauzunk mesélte el:

Valamikor réges-régen a mai Szent Anna-tó helyén egy magas hegy volt, melynek a tetején vár állott. Vele átellenben, egy órányira, a Bálványos-hegyén is egy hatalmas vár volt (ennek romjai ma is láthatók). Két testvér lakott a két várban, mindkettő kevély, gőgös, irigy volt, egymást sem szerették.

Egyszer a bálványosi várba egy gyönyörű, arannyal, ezüsttel, gyémánttal kidíszített hintóval, melyet hat szilaj paripa húzott, egy nagy úr érkezett. A házigazdának erősen megtetszett a hintó és a lovak, s kérte a vendéget, hogy adja el neki. Cserébe hét falut ígért, azonban a vendég úr hallani sem akart róla, s bármennyire is unszolta, hajthatatlan maradt. Mikor ezt látta a vár ura, cselhez folyamodott. Nagy mulatságot rendezett, ahol kockázással elnyerte a hintót. Másnap első dolga volt, hogy meglátogassa a testvérét. A testvére nagyon megirigyelte a hintót, és fogadtak hogy egy napon belülről különb hintót fog szerezni, nem is hat, hanem tizenkét lóval.

Egész nap tűnődött az öcs, hogy honnét szerezzen különb tizenkét lovat. Hiába törte a fejét, semmit nem tudott kitalálni. Hanem egyszer csak mi jutott eszébe? A várba parancsolta a környék leg szebb leányait. Egy fél nap se telt bele, és több száz lány gyűlt össze, a legszebb közülük egy Anna nevű volt. Ezt választotta először a vár ura, majd még tizenegyet, és a hintója elébe fogatta őket. A lányok azonban meg se bírták mozdítani a hintót. Az úr szörnyű haragra gerjedt, és ostorával rávágott Annára, aki legelől állt. Patyolatfehér húsából kiserkedt a vér, s jajsava felhangzott a magas egekig. Az úr másodszor is rávágott, ekkor Anna megátkozta, hogy süllyedjen a föld alá. S abban a pillanatban az ég elfeketedett, és szörnyű mennydörgés között a vár összeomlott. A romok egyre lejjebb süllyedtek, mígnem az egész víz alá került, és egy tó alakult ki.

A tó vizén tizenkét hattyú úszott, majd kijöttek a partra, meg rázták magukat és visszaváltak leányokká. Mind hazasiettek a falujukba, Anna kivételével, aki kápolnát épített a tó partján, s ebben a kápolnában töltötte életének hátralevő részét csendes imádkozással. És jöttek az emberek mindenfelől a kis kápolnához együtt imádkozni a szent életű leánnyal, halála után pedig elnevezték róla a tavat Szent Anna tavának.

Benedek Elek gyűjtése alapján

A tóban ki a szemét, ki a kezét mosta meg, de személy szerint én nem láttam senkit közülünk, aki derékig merítkezett volna. A tó túloldalán viszont elég sok bűnöst láttunk (aka fürdőzők).

Irány a Szent Anna tó!

Csoport(hát)kép

Séla a parton

Csendélet vörös leánnyal

Ittike és Józsi a Szent Anna tónál

A ládavadászok visszatérőben

A tó megtekintése után **Bálványosra** hajtottunk, ahol gyönyörű hegyek közt állt egy étterem. Itt fogyasztottuk el ebédünket, ami egy (már önmagában) kiadós juhtúrós puliszka után egy-egy nagy (többek szerint) medvetalp formájú, fatányéron felszolgált sült húsból és krumpliból állt. Akkor adag volt, hogy még Marcsin is kifogott, pedig az nagy szó. :-)

Bálványos után **Nyergestető** irányát céloztuk be, ami számtalan véres ütközet helyszíne volt a tatár és török beutésekkor.⁷ Itt elhaladtunk a *kopjafakert* illetve a nyergestetői ütközet emlékműve mellett, hogy még odaérjünk a **Csík-somlyói kegytemplomba**, a misére, ugyanis utolsó szereplésünk misei szolgálat volt.

⁷<http://hu.wikipedia.org/wiki/Nyerges-tető>

6. Hazaút

Reggeli keléshez hozzásegített minket, hogy éjjel óraátállítás volt így nyertünk plusz egy órát. Utolsó reggelen sokak imája meghallgatott, ugyanis a két évvel korábbi utunkról még mindenki emlékezett az isteni finom erdélyi padlizsánkrémre és sokan emlegettük, hogy hiányoltuk a mostani út során. Utolsó reggelinket vendéglátóink (akarva vagy akaratlanul, ezt magam sem tudom) ezzel koronáztuk meg.

Fáradtan, de annál több szép emlékekkel megpakolva indultunk haza. Öröm volt újralátni- és hallani gyergyószentmiklósi dalostestvéreinket és hasonlóan öröm volt új testvérekkel gazdagodni Székelyudvarhelyről. Gyorsan elrepült a hat napos utazásunk, ismét sokat láttunk, tanultunk, nevettünk és persze daloltunk. Vendéglátóink meghívást kaptak szegedi vendégszereplésre, melynek időpontja a kórusokkal való folyamatos kapcsolat során kerül meghatározásra. Reméljük, hogy erre a következő évben sor kerülhet.

Nem győzzük elégszer megköszönni a meghívást és a nagy vendégszeretetét a gyergyószentmiklósi Szent Miklós Kamarakórusnak és a székelyudvarhelyi Balázs Ferenc Vegyeskarnak. Köszönjük a lehetőséget!

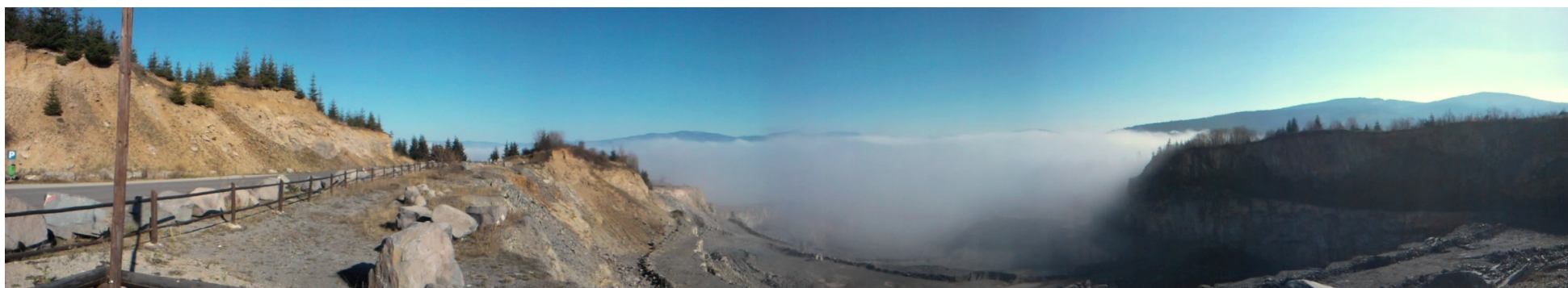

Sudár Anita panorámaképei

Kiss Zoltán Lajos panorámaképei

Csüllög Imre panorámaképei

